

**Teodor Manea
Andrei-Viorel Iugan
Cristian Bălan**

Admitere INM

**Culegere de teste pentru proba scrisă
de verificare a cunoștințelor juridice**

Drept penal. Drept procesual penal

Editura
Hamangiu
2019

TESTUL 35

1. Analizați instituția înlocuirii pedepsei amenzii.

2. Apelul (Obiect. Titulari).

3. În urma analizării întregului material probator, instanța de fond a reținut faptul că în noaptea de 4/5 septembrie 2014, M.T. împreună cu soțul său M.M. și cei doi copii ai lor, M.L. de 7 ani și M.K. de 6 luni, au ajuns în Gara CFR C.-N., unde, fiind oboșiți, și-au căutat în sălile de așteptare un loc pentru a se odihni; astfel, M.T. a găsit un fotoliu liber în holul dintre cele două săli de așteptare, așezând-o alături pe minora K. de 6 luni.

Un anumit interval de timp a lăsat-o pe minoră nesupravegheată, îndeplătându-se de zona în care o lăsase. În aceste condiții, inculpatul, care se afla în apropiere, a văzut minora singură și s-a adresat unei femei de lângă el, că va lua copila și o va duce la o casă de copii. Când mama copilei a observat că aceasta lipsește, a început să strige, iar doi martori i-au adus la cunoștință că fata a fost luată de un tânăr înalt și brunet, despre care au crezut că este tatăl minorei și de aceea nu au reacționat la luarea minorei.

Inculpatul s-a deplasat cu copilul în brațe în zona U. Național din C.-N., unde la orele 2,43 a telefonat la Serviciul de Ambulanță C., solicitând deplasarea unui echipaj la fața locului, indicând datele sale personale și faptul că a găsit un copil în tufișurile din zona respectivă. Cu ajutorul martorului D.J., taximetrist, inculpatul a fost reținut până la sosirea organelor de poliție și salvare, copilul fiind ulterior consultat, neprezentând semne de violență, fiind doar agitat^[1].

Față de această stare de fapt procurorul a solicitat să se dispună condamnarea inculpatului E.M. pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal.

Arătați ce va dispune instanța cu privire la cererea reprezentantului Ministerului Public, analizând condițiile de existență ale infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal.

^[1] C.A. Cluj, s. pen., dec. nr. 147/R din 25 februarie 2008, în V. VĂDUVA, *Infracțiuni contra libertății persoanei. Jurisprudență comentată și reglementarea din noul Cod penal*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 25.

4. Prin ordonanța emisă la 02.05.2018, procurorul competent a dispus ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de AB, care a dobândit calitatea de suspect, pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere, prevăzută la art. 253 alin. (1) C. pen. În fapt, s-a reținut că, în ziua de 03.01.2013, în timpul incendiului izbucnit din cauze fortuite la hala 1, din cadrul vopsitoriei VP, suspectul AB a împiedicat, cu intenție, accesul echipelor de salvare în incinta halei, pentru stingerea incendiului, provocând astfel distrugerea a două autoturisme, marca Audi A4.

În cauză, VP SRL s-a constituit parte civilă, pentru suma de 100.000 euro, reprezentând contravaloarea totală a prejudiciilor cauzate.

În vederea stabilirii prejudiciului, organul de cercetare penală a dispus efectuarea unei expertize contabile. Prin ordonanța din 01.06.2018, organul de cercetare a dispus efectuarea expertizei, a numit expertul, a stabilit întrebările (care este valoarea autoturismelor distruse) și termenul de depunere a raportului. În aceeași zi, expertul a fost încunoștințat despre obiectivele expertizei și termenul de depunere al acesteia.

La 25.06.2019, expertul a trimis organului de cercetare penală expertiza, împreună cu un memoriu prin care a calculat onorariul, în valoare de 15.000 lei. De asemenea, în concluziile expertizei, s-a stabilit că valoarea celor două autoturisme distruse este de 40.000 euro.

Printr-o adresă comunicată la 01.07.2019, VP SRL a informat organul de cercetare penală cu privire la transmiterea pe cale convențională a dreptului la repararea pagubei către Debit Collection SPARL, depunând contractul de cesiune de creanță.

Din actele de cercetare efectuate, s-a stabilit că AB a acționat din culpă, motiv pentru care procurorul a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul AB pentru săvârșirea infracțiunii de distrugere din culpă – art. 255 alin. (1) C. pen. Ulterior, în condițiile legii, procurorul a dispus trimiterea în judecată a inculpatului AB, pentru săvârșirea infracțiunii de vătămare corporală din culpă.

a) Analizați legalitatea constituirii de parte civilă și indicați efectele cesiunii drepturilor litigioase în prezenta cauză.

b) Analizați legalitatea procedurii efectuării expertizei în cauză.

c) Analizați legalitatea actelor de urmărire penală efectuate față de AB și indicați modalitatea în care instanța va soluționa acțiunea penală, în raport de datele speței.

BAREM TESTUL 35

(pag. 98)

1. – 2 puncte

Codul penal prevede două situații de înlocuire a pedepsei amenzii, în funcție de motivul pentru care aceasta nu se execută (0,20 pct.), astfel:

a) În cazul în care pedeapsa amenzii nu poate fi executată în tot sau în parte din motive neimputabile persoanei condamnate (0,20 pct.), cu consimțământul acesteia (0,20 pct.), instanța înlocuiește obligația de plată a amenzii neexecutate cu obligația de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității (0,20 pct.).

Dacă amenda înlocuită a însoțit pedeapsa închisorii, obligația de muncă în folosul comunității se execută după executarea pedepsei închisorii – 0,15 pct.

Executarea muncii în folosul comunității dispusă încetează prin plata amenzii corespunzătoare zilelor-amendă rămase neexecutate – 0,15 pct.

b) Dacă persoana condamnată, cu rea-credință (0,20 pct.), nu execută pedeapsa amenzii, în tot sau în parte, pedeapsa amenzii se înlocuiește cu închisoarea.

Dacă amenda neexecutată a însoțit pedeapsa închisorii, numărul zilelor-amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile cu închisoare, care se adaugă la pedeapsa închisorii, pedeapsa astfel rezultată fiind considerată o singură pedeapsă – 0,10 pct.

În ambele cazuri numărul de zile-amendă se înlocuiește cu un număr echivalent de zile de închisoare sau, după caz, de muncă în folosul comunității (0,20 pct.).

Menționarea a trei exemple de criterii utilizate pentru aprecierea relei-credințe a persoanei condamnate – 0,30 pct.

În cazul în care persoana condamnată nu achită suma de bani din motive neimputabile și nici nu este aptă de muncă nu se poate dispune înlocuirea pedepsei amenzii – 0,10 pct.

2. – 2,50 puncte

Obiect

Pot fi atacate pe calea apelului:

a) sentințele prin care prima instanță soluționează fondul cauzei:

– sentința de condamnare, achitare, încetare a procesului penal etc. – 0,05 pct.;

– sentința prin care este soluționată acțiunea civilă disjunctă – 0,05 pct.;

– sentințele pronunțate în cadrul căilor extraordinare de atac: sentința prin care este respinsă ca inadmisibilă cererea de redeschidere a procesului penal în cazul judecării în lipsă – 0,05 pct.

b) încheierile date în primă instanță, cu excepția celor definitive și a celor care pot fi atacate cu contestație – 0,05 pct.

– încheierile pot fi atacate cu apel numai odată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu apel (cu toate acestea, legislația procesual penală nu prevede niciun caz în care încheierea să poată fi atacată separat cu apel) – 0,05 pct.;

– apelul declarat împotriva sentinței se socotește făcut și împotriva încheierilor – 0,05 pct.;

– 3 exemple de încheieri care pot fi atacate cu apel – 0,15 pct.;

– pot fi atacate cu apel și încheierile ulterioare pronunțării sentinței (de exemplu, încheierea de îndreptare a erorilor materiale), cu excepția celor pentru care legea prevede calea de atac a contestației (de exemplu, încheierea prin care instanța dispune ulterior pronunțării sentinței luarea unei măsuri preventive) – 0,05 pct.

Nu pot fi atacate cu apel:

– sentințele de dezinvestire (sentina prin care se dispune declinarea de competență) – 0,05 pct.;

– sentințele pronunțate în materia executării pedepselor – 0,05 pct.;

– încheierile pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți și de judecătorul de cameră preliminară – 0,05 pct.;

– încheierile pronunțate de prima instanță pentru care legea prevede expres calea de atac a contestației sau cu privire la care legea prevede că sunt definitive – 0,05 pct.

Titulari

Procurorul ca titular al dreptului de apel – 0,05 pct.

– procurorul poate declara apel în ceea ce privește atât latura penală, cât și latura civilă a cauzei; în latura penală, procurorul poate face apel împotriva oricărei hotărâri, indiferent dacă este de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal – 0,10 pct.;

– se va putea formula apel, în vederea pronunțării unei soluții de condamnare, chiar dacă cu ocazia dezbaterilor procurorul a solicitat achitarea – 0,05 pct.;

– apelul poate fi formulat atât în favoarea, cât și în defavoarea inculpatului – 0,05 pct.

Inculpatul ca titular al dreptului de apel – 0,05 pct.

– inculpatul poate declara apel în ceea ce privește atât latura penală, cât și latura civilă a cauzei – 0,05 pct.;

– în latura penală, inculpatul poate face apel împotriva oricărei hotărâri, indiferent dacă este de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal – 0,05 pct.;

– împotriva sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal inculpatul poate declara apel și în ceea ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal – 0,05 pct.;

– în cazul în care inculpatul a solicitat judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate, acesta poate critica pe calea apelului (în ceea ce privește soluționarea acțiunii penale) doar încadrarea juridică și modalitatea de individualizare a pedepsei; inculpatul nu va putea să solicite pe calea apelului să se constate nevinovăția lui (prin excepție, el va putea solicita să se dispună achitarea – de exemplu, dacă fapta sa a fost dezincriminată – sau încetarea procesului penal – de exemplu, dacă a intervenit prescripția răspunderii penale) – 0,05 pct.;

– pe calea apelului, inculpatul poate invoca orice caz de nulitate absolută, iar în caz de nulitate relativă, doar dacă dovedește existența unei vătămări – 0,05 pct.;

– apelul poate fi introdus de inculpat personal sau prin reprezentant legal ori mandatar cu procură specială – 0,05 pct.;

– pentru inculpat apelul poate fi declarat și de către o serie de substituiți procesuali: avocatul care a asigurat asistența juridică la judecata în primă instanță, soțul inculpatului – 0,10 pct.;

– apelul introdus de orice altă persoană (de exemplu, părinții inculpatului) va fi respins ca inadmisibil cu excepția situației în care inculpatul și-l însușește în intervalul termenului de 10 zile – 0,05 pct.

Persoana vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente, titularii ai dreptului de apel – 0,05 pct.

a) persoana vătămată poate declara apel doar în ceea ce privește latura penală – 0,05 pct.

– aceasta va putea contesta soluția pronunțată cu privire la latura civilă doar dacă s-a constituit parte civilă – 0,05 pct.;

– în cazul în care persoana vătămată a arătat că nu dorește să participe la procesul penal, aceasta pierde dreptul de a declara apel; totuși, dacă instanța a dispus ca aceasta să fie audiată ca martor, va putea formula apel, dar doar cu privire la cheltuielile judiciare care i se cuvin și cu privire la amenda judiciară aplicată prin sentință – 0,05 pct.

b) partea civilă poate declara apel atât în ceea ce privește latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă – 0,05 pct.

c) partea responsabilă civilmente în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă – 0,05 pct.

Pe calea apelului, acești subiecți procesuali pot invoca orice caz de nulitate absolută, iar în caz de nulitate relativă, doar dacă dovedesc existența unei vătămări – 0,05 pct.

Apelul poate fi introdus de acești subiecți procesuali personal sau prin reprezentant legal ori mandatar cu procură specială – 0,05 pct.

Pentru acești subiecți procesuali apelul poate fi declarat și de către avocat (nu însă și de soț sau de alți membri de familie) – 0,05 pct.

Martorul, expertul, interpretul și apărătorul ca titularii ai dreptului de apel – 0,05 pct.

– martorul, expertul, interpretul și apărătorul pot face apel cu privire la cheltuielile judiciare și îndemnizațiile ce li se cuvin, precum și cu privire la amenzile judiciare aplicate prin sentință – 0,05 pct.;

– martorul, expertul, interpretul și apărătorul nu pot face apel cu privire la amenzile judiciare aplicate pe parcursul procesului penal; în acest caz, aceștia au la îndemână posibilitatea formulării unei cereri de reducere sau de anulare – 0,10 pct.;

– aceste persoane nu sunt părți în procesul penal, dar au calitatea de subiecți procesuali și dacă drepturile lor cu privire la cheltuielile judiciare

au fost vătămate, pot ataca cu apel sentința sau încheierea pronunțată – 0,05 pct.;

– în acest caz, apărătorul acționează în nume personal, pentru apărarea intereselor proprii, și nu în calitate de apărător al unei părți pentru promovarea intereselor acesteia – 0,05 pct.

Persoanele ale căror interese au fost vătămate printr-o măsură sau printr-un act al instanței, ca titulare ale dreptului de apel – 0,05 pct.

– poate face apel orice persoană ale cărei interese legitime sunt vizate, în sens defavorabil, printr-o măsură sau printr-un act al instanței – 0,05 pct.;
– 2 exemple – 0,20 pct.

3. – 3 puncte

Aspecte privind subiectul pasiv și motivarea incidenței alineatului secund al textului art. 205 C. pen. – 0,50 pct.

Analiza condițiilor de existență a laturii obiective a infracțiunii – 1,50 pct., din care câte 0,50 pct. pentru fiecare element al acesteia și exemplificarea în speță.

Analiza laturii subiective a infracțiunii – 1 pct., din care 0,50 pct. pentru motivarea inexistenței formei de vinovăție cerută de lege.

4. – 2,50 puncte

a) Constituirea de parte civilă a fost nelegală, nefiind respectate condițiile de formă prevăzute la art. 20 alin. (1)-(3) C. proc. pen. Partea civilă s-a limitat să indice o sumă, care reprezintă valoarea totală a prejudiciilor, fără a arăta natura și a întinderea pretențiilor, motivele și probele pe care acestea se întemeiază – 0,50 pct.

Transmiterea pe cale convențională a dreptului la despăgubire s-a realizat anterior exercitării de către partea civilă a acțiunii civile, astfel că vor fi incidente dispozițiile art. 20 alin. (7) teza I C. proc. pen., potrivit cărora acțiunea civilă nu mai poate fi exercitată în procesul penal. Cu toate că art. 20 alin. (7) C. proc. pen. se raportează la constituirea de parte civilă, nu trebuie pierdut din vedere caracterul accesoriu al acțiunii civile. Acțiunea civilă este accesorie acțiunii penale, astfel că aceasta nu se poate exercita în lipsa exercitării acțiunii penale, chiar dacă titularul acesteia ar formula cerere de constituire, potrivit art. 20 C. proc. pen. În aceste condiții, intervenind anterior exercitării acțiunii penale și a acțiunii civile, transmiterea convențională a dreptului la repararea prejudiciului va duce la imposibilitatea exercitării

acțiunii civile în procesul penal. De altfel, aceasta este și rațiunea urmărită de legiuitor în reglementarea art. 20 alin. (7) – cât timp acțiunea civilă nu a fost exercitată, ea nu mai poate fi exercitată în procesul penal, însă dacă a fost deja exercitată la data transmiterii, acesta poate fi disjunctă (pentru că este deja exercitată în proces) – 0,50 pct.

b) Procedura efectuării expertizei nu a respectat dispozițiile art. 177 C. proc. pen., privind:

- stabilirea și comunicarea obiectivelor către expert și părți – 0,20 pct.;
- comunicarea drepturilor către expert și către părți – 0,10 pct.;
- stabilirea și comunicarea termenului de depunere a raportului – 0,20 pct.

c) Dispoziția de punere în mișcare a acțiunii penale a privit o altă infracțiune decât cea pentru care s-a efectuat urmărirea penală → organul judiciar trebuia să dispună schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de distrugere, în infracțiunea de distrugere din culpă. Numai după schimbarea încadrării putea dispune punere în mișcare a acțiunii penale pentru infracțiunea de distrugere din culpă – 0,50 pct.

Instanța trebuie să dispună achitarea față de inculpat, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) C. proc. pen. – fapta nu este prevăzută de legea penală. Distrugerea din culpă este infracțiune numai dacă distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuițare a bunului s-a realizat prin incendiere, explozie sau alte asemenea mijloace. Or, în speță, inculpatul nu a realizat asemenea acte. Acesta a împiedicat, din culpă, luarea măsurilor necesare pentru salvarea unor bunuri – 0,50 pct.

Notă: punctajul se va acorda chiar dacă nu au fost indicate textele legale menționate în barem, dar s-a descris conținutul acestora.